

EUROPE DIRECT
Prešov

3
2024

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

Komisia prijíma opatrenia na zlepšenie kvality stáží v Európskej únii

Kvalitné stáže môžu mladým ľuďom pomôcť získať praktické pracovné skúsenosti, nadobudnúť nové zručnosti a nakoniec si nájsť dobrú prácu. Pre zamestnávateľov sú príležitosťou prilákať, vyškoliť a udržať talenty.

Kvalitná stáž si vyžaduje spravodlivé a transparentné pracovné podmienky a adekvátny obsah vzdelávania. V újnom rámci kvality pre stáže z roku 2014 bolo stanovených 21 zásad kvality s cieľom zabezpečiť vysokokvalitné vzdelávanie a pracovné podmienky.

V hodnotení tohto odporúčania Rady, ktoré Komisia vykonala v roku 2023, uviedla, že malo pozitívny vplyv na kvalitu stáží v EÚ. Takisto však pri ňom skonštatovala, že existuje priestor na zlepšenie a Konferencia o budúcnosti Európy aj Európsky parlament vyzvali Komisiu, aby stáže zlepšila. Aktuálne prijíma Európska komisia opatrenia a navrhuje **zlepšiť pracovné podmienky stážistov vrátane odmeňovania, inkluzívnosti a kvality stáží v EÚ**. Súčasťou iniciatívy sú:

návrh smernice o zlepšovaní pracovných podmienok stážistov, presadzovaní ich práv a boji proti vydávaniu riadnych pracovnoprávných vzťahov za stáže a

návrh na revíziu odporúčania Rady k rámcu kvality pre stáže z roku 2014 s cieľom riešiť otázky kvality a inkluzívnosti, ako sú spravodlivá mzda a prístup k sociálnej ochrane.

Podľa najnovších dostupných spoľahlivých údajov bolo v EÚ v roku 2019 podľa odhadov 3,1 milióna stážistov. Približne polovica všetkých stážistov (1,6 milióna) sa prihlásila na platené stáže.

Posilnenie práv stážistov

Navrhovaná smernica pomôže členským štátom zlepšovať a presadzovať kvalitné pracovné podmienky pre stážistov a zároveň bojovať proti vydávaniu riadnych pracovnoprávných vzťahov za stáže.

Medzi kľúčové prvky navrhovanej smernice patria:

zásada nediskriminácie, ktorou sa zabezpečuje rovnaké zaobchádzanie so stážistami, pokiaľ ide o pracovné podmienky vrátane odmeňovania, v porovnaní s riadnymi zamestnancami, ak neexistujú objektívne dôvody na rozdielne zaobchádzanie, ako sú odlišné úlohy, nižšia úroveň zodpovednosti, intenzita práce alebo váha zložky, ktorú tvorí vzdelávanie a odborná príprava,

umožnenie toho, aby zástupcovia pracovníkov konali v mene stážistov a zabezpečovali tak ich práva,

požiadavka, aby členské štáty zabezpečili kanály, ktoré stážistom umožnia nahlasovať nekalých praktík a zlých pracovných podmienok.

Spravodlivejšie a inkluzívnejšie stáže

Posilnené odporúčanie Rady sa vzťahuje na **všetkých** stážistov bez ohľadu na ich postavenie v zamestnaní vrátane stáží, ktoré sú súčasťou učebných plánov formálneho vzdelávania a odbornej prípravy, a stáží potrebných pre konkrétne povolania.

Kľúčové prvky navrhovanej smernice zahŕňajú:

odporúčanie spravodlivej odmeny pre stážistov,

zabezpečenie prístupu k primeranej sociálnej ochrane pre stážistov vrátane primeraného krytia v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi členského štátu,

zabezpečenie mentorstva s cieľom poskytovať stážistom celenú podporu a poradenstvo,

podporu rovnakého prístupu k príležitostiam stáží formou oslovovania ľudí v zraniteľných situáciách a zabezpečovania dostupnosti miest výkonu práce pre stážistov so zdravotným postihnutím,

umožnenie hybridnej práce a práce na diaľku zabezpečením potrebného vybavenia pre stážistov,

zvýšenie zamestnateľnosti prostredníctvom dodatočného kariérového poradenstva a stimulov pre poskytovateľov stáží, aby stážistom po ukončení stáže ponúkli riadnu pracovnú pozíciu.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_1489

Z 9. správy o súdržnosti vyplýva, že politika súdržnosti naďalej znižuje rozdiely v regiónoch a členských štátoch EÚ

Komisia uverejnila svoju 9. správu o súdržnosti, z ktorej vyplýva, že politika súdržnosti plní svoje poslanie znižovať hospodárske, sociálne a územné rozdiely v celej EÚ. Dosiahol sa veľký pokrok s cieľom zmenšiť rozdiely, ktoré existujú medzi členskými štátmi a regiónmi, posilniť jednotný trh EÚ a zabezpečiť, aby EÚ naďalej investovala do ľudského kapitálu a udržateľného rozvoja.

Hnacia sila hospodárskeho rastu a zamestnanosti

Politika súdržnosti je dôležitou hnacou silou trvalo udržateľného rozvoja a hospodárskeho rastu. Z dlhodobého hľadiska sa očakáva, že **každé euro investované prostredníctvom politiky súdržnosti sa do roku 2043 strojnásobí**, čo zodpovedá ročnej miere návratnosti približne 4 %.

Odhaduje sa, že vďaka tejto politike sa v EÚ do roku 2027 vytvorí **1,3 milióna ďalších pracovných miest** s veľkým podielom v odvetviach súvisiacich so zelenou a digitálnou transformáciou. Politika súdržnosti takisto zabezpečuje, aby hospodársky rozvoj v regiónoch **mal pozitívny vplyv** na jednotný trh EÚ vďaka obchodným a investičným prepojeniam.

Do konca roka 2022 sa z finančných prostriedkov v rámci politiky súdržnosti v rokoch 2014 až 2020 **podporilo viac ako 4,4 milióna podnikov, vytvorilo sa 370,000 pracovných miest v týchto podnikoch a predstavovalo približne 13 % celkových verejných investícií v EÚ**, pričom v menej rozvinutých členských štátoch dosiahlo 51 %.

Rok 2024 je 20 rokov, odkedy EÚ **privítala nové členské štáty** v doteraz najväčšom kole rozširovania. V tomto období sa priemerný **HDP na obyvateľa** členských štátov, ktoré vstúpili do EÚ, zvýšil z **52 % na takmer 80 % priemeru EÚ**. Rozdiel v porovnaní so zvyškom EÚ sa znížil na polovicu. **Miera nezamestnanosti** v týchto členských štátoch klesla z priemernej úrovne **13 % na 4 %**.

Investície do realizácie zelenej transformácie v praxi

S **rozpočtom 392 miliárd EUR** budú **programy financovania politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027** naďalej investovať do konkurencieschopnosti Európy, zelenej a digitálnej transformácie, ľudského kapitálu a sociálneho začlenenia a fyzickej a digitálnej pripojiteľnosti, pričom sa posilní zapojenie občanov. V kontexte pretrvávajúceho nedostatku pracovných síl sa bude politika súdržnosti naďalej zaoberať otázkami, ako je nezamestnanosť mladých ľudí a celoživotné vzdelávanie.

Viac ako 100 miliárd EUR je naplánovaných na **podporu ekologických opatrení** prostredníctvom projektov zameraných na infraštruktúru pre energiu z obnoviteľných zdrojov, energetickú efektívnosť, udržateľné dopravné siete a iniciatívy na ochranu prírody. V rámci politiky sa bude uprednostňovať aj výskum a inovácie, čo regiónom umožní vyvíjať ekologické technológie.

Politika súdržnosti už mala významný vplyv na realizáciu zelenej transformácie, pričom v rokoch 2014 až 2020 vyčlenila **69 miliárd EUR**. Vďaka týmto investíciám **využilo zvýšenie energetickej hospodárnosti budov 550,000 domácností**, čím znížili svoje účty za energiu; Vytvorilo sa 6000 megawattov kapacity energie z obnoviteľných zdrojov (čo znamená, že ročné potreby elektrickej energie približne 4 miliónov domácností v EÚ sú teraz uspokojené), opatrenia na ochranu pred povodňami boli zavedené pre 17 miliónov ľudí; opatrenia na ochranu biotopov sa vykonali na 3,4 milióna hektárov; a 6,9 milióna ľudí získalo prístup k lepšiemu zásobovaniu vodou.

V predmetnej správe sa zdôrazňuje, že **zmena klímy prehlbuje regionálne nerovnosti** tým, že má väčší vplyv na pobrežné regióny, regióny Stredozemia a juhovýchodné regióny EÚ. V tomto prípade môžu náklady na zmenu klímy predstavovať **viac ako 1 % HDP ročne**. Prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo sa musí uskutočniť spravodlivým a spravodlivým spôsobom, keďže regióny majú rôzne kapacity na využívanie prínosov, ktoré prináša. Preto sa v rámci politiky súdržnosti investuje do vytvárania pracovných miest a príležitostí vo všetkých regiónoch, do zvyšovania odolnosti proti zmene klímy a zmierňovania rizík.

Realizácia digitálnej transformácie všade

Digitalizácia prinesie zvýšenú produktivitu, inovácie a lepší prístup k službám. Regióny EÚ však majú nerovnomernú kapacitu na využívanie nových technológií. V rámci politiky súdržnosti sa v **rokoch 2014 až 2020 investovalo 14 miliárd EUR na prekonanie sociálnej aj geografickej digitálnej priepasti**, napríklad zlepšením prístupu k elektronickej verejnej správe a službám elektronického zdravotníctva a podporou zavádzania širokopásmového pripojenia vo vzdialených a vidieckych regiónoch. Výkonnosť pevných sietí sa zlepšila vo všetkých členských štátoch a **zlepšené širokopásmové pripojenie využilo 7,8 milióna domácností**.

V programovom období 2021 – 2027 sa výrazne investuje do **digitalizácie: na tento účel je vyčlenených** približne **40 miliárd EUR** vrátane rozvoja digitálnych zručností, digitálnych technológií a prístupu k rýchlejšiemu internetovému pripojeniu vo všetkých regiónoch EÚ.

Politika zároveň **podporí ľudí pri získavaní správnych zručností na zvládnutie zmien**, ktoré priniesla zelená a digitálna transformácia, a to vďaka **45 miliardám EUR** vyčlenených na vzdelávanie a odbornú prípravu.

Flexibilná politika súdržnosti, ktorá prináša výsledky v čase krízy

Politika súdržnosti poskytuje stabilný zdroj verejných investícií v čase rozpočtových obmedzení. Pri plnení svojich dlhodobých cieľov, ktorými sú investovanie do štrukturálnych opatrení podporujúcich rast na podporu rozvoja, pracovných miest a pomoci regiónom v kontexte demografických zmien a zelenej a digitálnej transformácie, sa politika súdržnosti takisto ukázala ako **flexibilný nástroj na podporu členských štátov a regiónov v čase krízy**.

To zahŕňa **rýchlu mobilizáciu zdrojov** na uspokojenie krátkodobých potrieb počas **zdravotnej krízy spôsobenej ochorením COVID-19**. Vďaka dvom podporným balíkom zavedeným na jar 2020 (Investičná iniciatíva v reakcii **na koronavírus a CRII+**) **sa v rámci politiky súdržnosti vyčlenilo 23 miliárd EUR na boj proti pandémie**, najmä na podporu nákupu ventilátorov, vakcín a liekov pre nemocnice, nábory ďalších zdravotníckych pracovníkov a poskytovanie služieb domácej starostlivosti pre zraniteľné skupiny.

Keďže kríza mala veľký vplyv na MSP, financovanie z Kohézneho fondu takisto ponúklo naliehavú finančnú podporu na investície do IT vybavenia s cieľom zabezpečiť, aby sa mohli prispôsobiť „novému normálnemu“.

Vďaka tejto podpore sa **všetky kategórie regiónov vrátili na úroveň HDP v roku 2019 až dva roky po zdravotnej kríze spôsobenej ochorením COVID-19**, na rozdiel od finančnej krízy v roku 2008, keď zotavenie niektorých regiónov trvalo viac ako 10 rokov.

V rámci politiky súdržnosti sa takisto sprístupnili finančné prostriedky a flexibilita s cieľom pomôcť regiónom **privítať ľudí utekajúcich pred ruskou útočnou vojnou proti Ukrajine**. Z tohto financovania sa podporili núdzové opatrenia, ako je budovanie prijímacích centier a prístreškov a investície do mobilných nemocníc a hygienických zariadení. Podpora sa poskytovala aj v oblastiach zamestnanosti, vzdelávania a sociálneho začlenenia, ako sú jazykové kurzy, psychologická pomoc a prístup k službám starostlivosti o deti a zdravotnej starostlivosti.

Čerpanie ponaučení do budúcnosti

Hoci dochádza ku konvergencii, v správe sa poukazuje na to, že niektoré výzvy pretrvávajú. Patria medzi ne **rozdiely na nižšej ako celoštátnej úrovni** medzi veľkými metropolitnými oblasťami a inými regiónmi a tými regiónmi, ktoré uviazli v „**pasci rozvoja**“ a ktoré zaostávajú. **Demografické zmeny ďalej ovplyvňujú tieto výzvy**, keďže mnohé regióny čelia poklesu počtu obyvateľov v produktívnom veku, odchádzajúcemu mladšiemu obyvateľstvu a ťažkostiam pri udržaní talentov. Z toho vyplýva, že je dôležité podporovať regionálnu súdržnosť a investovať do pracovných miest a príležitostí pre ďalšiu generáciu Európy.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_1616

Z celkových 2 miliárd eur na posilnenie obranného priemyslu Únie Komisia vyčlenila 500 miliónov eur na výrobu munície

Komisia vyčlenila 500 miliónov eur, ktoré sa plánujú podľa aktu na podporu výroby munície (ASAP). Vďaka nim sa do konca roka 2025 zvýši kapacita výroby munície európskeho obranného priemyslu na 2 milióny delostreleckých striel ročne. Komisia zároveň spustila pracovný program zameraný na vykonávanie nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) a štvrtý ročný pracovný program Európskeho obranného fondu (EDF).

Rozpočet týchto programov spolu predstavuje takmer 2 miliardy eur. Aktuálne kroky smerujúce k posilneniu európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne sa podnikajú v nadväznosti na prijatie historicky prvej **stratégie európskeho obranného priemyslu** (EDIS) a s ňou súvisiaceho návrhu **Programu pre európsky obranný priemysel** (EDIP).

500 miliónov eur na zvýšenie kapacity výroby munície na 2 milióny kusov ročne

Očakáva sa, že s podporou aktu ASAP dosiahne Európa **do konca roka 2025 ročnú kapacitu výroby munície 2 milióny delostreleckých striel**. Komisia v rekordnom čase završila hodnotenie podľa nariadenia ASAP a na pomoc európskemu priemyslu pri zvyšovaní jeho kapacity výroby munície, ako aj jeho pripravenosti **vybrala 31 projektov**.

Vybrané projekty sa týkajú piatich oblastí, a to výbušnín, strelného prachu, delostreleckých striel, riadených striel a certifikácie v oblasti skúšania a repasácie. Na projekty sa vynaloží 513 miliónov eur, ktoré zo svojich rozpočtov poskytnú EÚ a Nórsko. Vďaka tomuto financovaniu sa zmobilizujú ďalšie investície v rámci odvetvia, a to prostredníctvom spolufinancovania, čo povedie k celkovým investíciám do dodávateľského reťazca vo výške približne 1,4 miliardy eur.

ASAP je osobitne zameraný na strelný prach a výbušniny, ktoré vo výrobe delostreleckých striel predstavujú obzvlášť úzkoprofilové komponenty, a preto sa na ne budú vzťahovať približne tri štvrtiny programu. Program bude určený na podporu projektov, ktoré slúžia na zvýšenie ročnej výrobnéj kapacity o viac ako 10 000 ton strelného prachu a o vyše 4 300 ton výbušnín. Únia chce na tento účel investovať prostriedky v objeme 248 miliónov eur do kapacít na výrobu strelného prachu a prostriedky v objeme 124 miliónov eur do kapacít na výrobu výbušnín.

Vďaka doteraz prijatým opatreniam dosiahla ročná európska kapacita výroby delostreleckých striel s kalibrom 155 mm už **v januári 2024 úroveň 1 milión striel ročne**. Spoločnosti, ktoré sú príjemcami prostriedkov pridelených na základe aktu ASAP, ako aj ich dodávateľské reťazce, možno nájsť v celej Európskej únii.

Účelom podpory je posilnenie existujúcich, ako aj budovanie nových výrobných kapacít. Vďaka zrealizovaným projektom sa zlepši reakcieschopnosť a potenciál obranného priemyslu Únie a zabezpečia sa tak rýchlejšie dodávky munície a riadených striel v Európe.

V máji 2024 dôjde podľa očakávania k uzavretiu dohôd o grante s vybranými žiadateľmi.

310 miliónov eur na stimulovanie členských štátov k spoločnému obstarávaniu obranných spôsobilostí

Prijatím pracovného programu zameraného na vykonávanie **nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania** (EDIRPA) a vyhlásením príslušných výziev na predkladanie návrhov Komisia prvýkrát motivuje členské štáty k spoločnému obstarávaniu výrobkov obranného priemyslu slúžiacich na uspokojenie najnaliehavejších a najkritickejších potrieb, a to najmä potrieb, ku ktorých prehĺbeniu došlo v dôsledku vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine. Spoločným dopytom sa zabezpečí predvídateľnosť a zintenzívni sa tak motivácia pre náš priemysel k zvyšovaniu výrobných kapacít. Zároveň sa vďaka nemu zlepši interoperabilita vnútroštátnych ozbrojených síl.

Pracovný program EDIRPA s celkovým rozpočtom 310 miliónov eur bude slúžiť na podporu spoločného obstarávania v troch oblastiach. Po prvé sem patrí munícia (napr. ručné zbrane, delostrelecká munícia, mínomety, rakety), po druhé protivzdušná a protiraketová obrana a po tretie platformy a nahradenie starších systémov (napr. tanky, obrnené vozidlá, podporné systémy, bojové systémy vojaka, drony). Tieto priority financovania sa stanovili spoločne s členskými štátmi, a to s cieľom riešiť naliehavé potreby v oblasti obrany a doplniť obranné zásoby.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_1495

Prieskum Eurobarometra ukazuje pozitívne vnímanie hospodárstva a kvality života v regiónoch EÚ

Komisia uverejnila rýchly prieskum Eurobarometra, ktorý sa uskutočnil na regionálnej úrovni a z ktorého vyplýva, že občania EÚ vnímajú hospodársku situáciu a kvalitu života vo svojom regióne pozitívne.

Viac ako osem z desiatich Európanov (82 %) si myslí, že kvalita života v ich regióne je dobrá. Zároveň 65 % Európanov uvádza, že súčasná hospodárska situácia ich regiónu je priaznivá.

Podľa Európanov sú najdôležitejšími problémami, ktorým v súčasnosti ich región čelí, životné náklady (31 %), hospodárska situácia a nezamestnanosť (26 %) a zdravotníctvo (26 %). Po nich nasleduje bývanie (20 %), životné prostredie a zmena klímy (19 %) a vzdelávací systém (18 %).

Za jeden z najdôležitejších rozmerov budúcnosti Európy pritom považujú hospodárstvo, sociálnu spravodlivosť a pracovné miesta (29 %), po ktorých nasleduje zmena klímy a životné prostredie (24 %), vzdelávanie, kultúra, mládež a šport (24 %), demokracia, hodnoty a práva a právny štát (21 %), zdravotníctvo (21 %), bezpečnosť a obrana EÚ (20 %) a migrácia (19 %).

Dôvera v regionálne a miestne orgány je naďalej vysoká, rovnako ako dôvera v EÚ. Tendenciu dôverovať regionálnym a miestnym orgánom má 58 % respondentov a skôr im nedôveruje 38 %. Rovnaký pomer sa pozoruje, pokiaľ ide o dôveru v EÚ.

Väčšina Európanov naďalej prejavuje optimizmus. Pokiaľ ide o budúcnosť ich regiónu, optimistických je 66 % respondentov, zatiaľ čo pesimizmus vyjadrilo 32 %. Zároveň budúcnosť EÚ vidí optimisticky 55 % a pesimisticky 42 %.

Z prieskumu takisto vyplýva, že väčšina Európanov (47 %) má o EÚ naďalej pozitívny obraz, zatiaľ čo 21 % ju vníma negatívne a 30 % neutrálne.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_24_1515

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfpa.sk

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

Kde nás nájdete?

17. novembra 6600/1, 080 01
Prešov, č.m. 93

europedirect@sfpa.sk
www.edpresov.sk

EUROPE DIRECT
Prešov

[instagram.com/edpresov](https://www.instagram.com/edpresov)

[facebook.com/edpresov](https://www.facebook.com/edpresov)

[twitter.com/edpresov](https://www.twitter.com/edpresov)

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

EUROPE DIRECT
Prešov

